

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

ORDIN

mun. Chișinău

„12” iulie 2018

nr. 478

**cu privire la aprobarea Metodologiei
de efectuare a expertizei juridice
a proiectelor actelor normative**

În temeiul art. 37 alin. (2) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7-17, art. 34),

ORDON:

1. Se aprobă Metodologia de efectuare a expertizei juridice a proiectelor actelor normative, conform anexei.
2. Prezentul ordin se aduce la cunoștința personalului Direcției avizare acte normative.

/ **Ministru**

Victoria IFTODI

Metodologia de efectuare a expertizei juridice a proiectelor actelor normative

I. Dispoziții generale

1. Metodologia de efectuare a expertizei juridice a proiectelor actelor normative (în continuare - Metodologie) stabilește modul de efectuare a expertizei juridice a proiectelor actelor normative stabilite la art. 6 lit. a)-d) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017.

2. Expertiza juridică a actelor normative are menirea de a asigura:

1) concordanța între proiectul actului normativ și prevederile Constituției Republicii Moldova, jurisprudența Curții Constituționale, ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, ale legislației naționale și ale legislației Uniunii Europene, precum și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, concordanța între prevederile proiectului actului normativ;

2) respectarea standardelor privind statul de drept și supremația legii;

3) respectarea standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului;

4) reglementarea integrală a raporturilor sociale abordate în proiect;

5) încadrarea dispozițiilor proiectului în cadrul normativ în vigoare;

6) corespunderea proiectului actului normativ normelor tehnicii legislative.

3. Raportul de expertiză juridică asupra proiectului actului normativ se întocmește personal de către executorul desemnat responsabil.

II. Procedura de efectuare a expertizei juridice a proiectelor actelor normative

4. Din punct de vedere al consecutivității-etapelor de efectuare a expertizei juridice a proiectelor actelor normative, expertiza juridică se constituie din trei etape: etapa preliminară, examinarea proiectului în fond, redactarea raportului de expertiză juridică.

5. Etapa preliminară, constă în examinarea:

1) corespunderii categoriei actului normativ obiectului juridic de reglementare al acestuia;

2) termenului de executare. Se identifică limitele temporale pentru acțiunile necesare a fi îndeplinite în funcție de termenul de executare al documentului;

3) necesității convocării altor autorități, subdiviziuni ale Ministerului Justiției, organizații necomerciale în vederea coordonării proiectului actului normativ, acumulării informației bazate pe date oficiale, inclusiv date statistice, date neoficiale;

4) examinarea notei informative și altor documente aferente proiectului pentru identificarea scopului, intențiilor autorului și aprecierea suficienței și valabilității argumentării soluțiilor proiectului.

6. La etapa examinării proiectului actului normativ în fond, se verifică:

1) temeiul legal și limitele competenței instituite prin actul normativ de nivel superior;

2) respectarea naturii juridice a propunerilor de reglementare (a nivelului actului normativ) în raport cu competențele stabilite prin Constituție și alte legi;

3) concordanța între proiectul actului normativ și prevederile Constituției Republicii Moldova, jurisprudența Curții Constituționale, ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, ale legislației naționale și ale legislației Uniunii Europene, precum și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, concordanța între prevederile proiectului actului normativ;

4) corelarea prevederilor proiectului cu actele normative de nivel superior;

5) identificarea cadrului normativ conex cu aceeași forță juridică necesar a fi amendat;

6) caracterul complet al reglementării cuprinse în proiect, în raport cu modul de aplicare al viitoarei reglementări;

7) încadrarea dispozițiilor proiectului în cadrul normativ în vigoare;

8) dacă modificările propuse ating obiectivul formulat în nota informativă;

9) corespunderea prevederilor normative celor trei criterii de calitate: accesibilitate, previzibilitate și claritate;

10) respectarea unității terminologice și unității de stil;

11) structura internă a proiectului actului normativ, inclusiv succesiunea logică a dispozițiilor proiectului;

12) necesitatea și suficiența dispozițiilor tranzitorii și ale dispozițiilor finale în vederea asigurării punerii în aplicare fără deficiențe a noilor dispoziții în trecerea de la un regim juridic la altul.

7. La examinarea proiectului actului normativ în fond se ține cont de ierarhia actelor normative și de faptul că, Hotărârile Guvernului se adoptă numai pentru organizarea executării legilor și nu trebuie să conțină norme primare, ale căror obiect de reglementare ține de competența Parlamentului Republicii Moldova.

8. În cazul modificării unui act normativ, se stabilesc concret normele ce se modifică, completează și se verifică dacă amendamentele propuse nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actului respectiv. În caz contrar, în raportul de expertiză juridică se propune înlocuirea actului normativ cu un nou act, primul urmînd să fie abrogat în

întregime. Dacă este necesar să se opereze modificări și completări în mai multe părți ale actului normativ sau dacă acest act a fost modificat sau completat în mod substanțial sau dacă el este perimat, atunci se propune elaborarea proiectului unui nou act normativ sau proiectul actului într-o nouă versiune.

9. La redactarea raportului de expertiză juridică se expun:

- 1) observații cu caracter general;
- 2) observații ce vizează textul proiectului;
- 3) observații ce privesc Nota informativă;
- 4) observații de tehnică legislativă.

10. La observații cu caracter general se indică, după caz:

- 1) obiecții de ordin conceptual, inclusiv dacă vor putea propunerile prevăzute să atingă obiectivele formulate, sunt acestea proporționale scopului care urmează a fi atins;
- 2) dacă corespunde sau nu scopul reglementării problemelor abordate în cadrul reglementării juridice, conform documentelor de însoțire, inclusiv dacă este o informație bazată pe date oficiale sau neoficiale, există o altă informație referitor la problema dată sau o altă practică, jurisprudența instanțelor de judecată, a Curții Constituționale, corelația actelor normative, care includ norme similare sau analogice cu raporturile juridice, observații privind standardele internaționale;
- 3) dacă au fost luate în considerație la identificarea problemelor cercetările și soluțiile propuse, opiniile instituțiilor naționale și internaționale în materie de drept, coordonarea cu societatea civilă, consultarea opiniei publice, datele statistice, alte informații legate de reglementarea juridică respectivă.

11. La observații ce vizează textul proiectului se indică propuneri și obiecții asupra conținutului propriu-zis al prevederilor normative propuse, după caz:

- 1) corespunderea prevederilor normative criteriilor de calitate;
- 2) respectarea unității terminologice și unității de stil;
- 3) concordanța între proiectul actului normativ și prevederile Constituției Republicii Moldova, jurisprudența Curții Constituționale, ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, ale legislației naționale și ale legislației Uniunii Europene, precum și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, concordanța între prevederile proiectului actului normativ;
- 4) respectarea standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului;
- 5) asigurarea reglementării integrale a raporturilor sociale respective;
- 6) corespunderea proiectului rigorii, stilului și uzanțelor normative;
- 7) dacă interdicțiile, obligațiile și drepturile prevăzute sunt întemeiate, adecvate scopului urmărit, justificate și nediscriminatorii;
- 8) dacă sunt indicate sancțiuni pentru nerespectarea normelor juridice imperative;

9) dacă sunt necesare și suficiente dispozițiile tranzitorii și dispozițiile finale în vederea asigurării punerii în aplicare fără deficiențe a noilor dispoziții în trecerea de la un regim juridic la altul, inclusiv corectitudinea textului actului normativ din punct de vedere al acțiunii în timp a dispozițiilor acestuia.

12. La observații ce privesc Nota informativă se indică, după caz:

1) dacă nota informativă corespunde cerințelor statuate în art. 30 din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017;

2) dacă scopul reglementării juridice preconizate este indicat cu exactitate și fără echivoc;

3) dacă sunt indicate cheltuielile financiare și alte cheltuieli necesare pentru implementarea reglementării juridice prevăzute;

4) dacă sunt indicate actele normative ierarhic inferioare ce se impun a fi modificate sau adoptate pentru aducerea în concordanță cu noile prevederi sau punerea în aplicare a acestora.

13. La observații de tehnică legislativă se indică, după caz, dacă:

1) este proiectul elaborat și promovat în conformitate cu normele procesului legislativ;

2) este corect indicată categoria legii conform art. 72 din Constituție;

3) este corect indicată sursa publicării actului normativ (anii: 1986 – 1990 – Veștile Sovietului Suprem și ale Guvernului Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești), 1991 – Monitorul Oficial, 1992 – iunie 1994 – Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, din iulie 1994 - Monitorul Oficial al Republicii Moldova)

4) proiectul corespunde cerințelor față de limbajul și expresia juridică;

5) la elaborarea proiectului s-a ținut cont și de alte reguli de tehnică legislativă.

14. În raportul de expertiză juridică se indică nu doar obiecții, dar și se prezintă propuneri de îmbunătățire a conținutului proiectului evitându-se formularea textului exact.

15. Raportul de expertiză juridică trebuie să conțină:

1) antetul corespunzător al Ministerului Justiției;

2) organul cărui se prezintă (în partea dreaptă de sus a foii);

3) titlul proiectului actului normativ expertizat;

4) concluziile ce țin de conținut;

5) numele și semnătura persoanei responsabile;

6) numele și datele de contact ale executorului, inclusiv adresa de e-mail de serviciu.

16. Raportul de expertiză juridică se întocmește în două exemplare, dintre care originalul se transmite autorității publice care l-a solicitat, iar exemplarul al doilea se atașează la dosar.